

ЗАКОН О ШКОЛОВАЊУ И СТИПЕНДИРАЊУ МЛАДИХ ТАЛЕНАТА

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се начин идентификације, праћење, подстицање, школовање и стипендирање талентованих ученика и студената Републике Српске (у даљем тексту: млади таленат).

Члан 2.

Младим талентом сматра се ученик или студент који има посебне, натпросјечне, специјалне, практичне склоности са наглашеним креативним, стваралачким способностима.

Члан 3.

(1) У циљу изграђивања креативних вјештина, ставова, вриједности и мотивације младог талента потребна је благовремена, истрајна и усклађена подршка породице и наставника, који знају препознати емоције младог талента и на основу тога на одговарајући начин реаговати.

(2) Наставници, поред стручне компетентности, морају бити спремни и знати разумјети проблеме, потребе, жеље и склоности младог талента.

Члан 4.

Позитиван однос наставника, у складу са чланом 3. овог закона, и сарадња са младим талентом утиче на:

- а) препознавање суптилних потреба талентованог ученика и неоткривеног младог талента,
- б) препознавање потреба младог талента,
- в) мотивацију за рад и учење младог талента,
- г) спречавање гушења индивидуалности младог талента и затварања у опште усвојене стандарде,
- д) развој емоционалне писмености код ученика и
- ђ) превенцију ризичног понашања.

II ИДЕНТИФИКОВАЊЕ И ШКОЛОВАЊЕ МЛАДИХ ТАЛЕНАТА

Члан 5.

Младог талента, који је способан за висока достигнућа или показује потенцијалну способност и креативне капацитете, одликују следеће карактеристике, појединачно или у комбинацији:

- а) општа интелектуална способност,
- б) специфичне способности за поједино научно подручје,
- в) креативно и продуктивно мишљење,
- г) социјалне способности и способности руковођења,
- д) специфичне способности за поједино умјетничко подручје и
- ђ) нарочито изражене психомоторне способности.

Члан 6.

(1) Када наставник у основној или средњој школи код ученика уочи посебне, натпросјечне, специјалне, практичне склоности са наглашеним креативним, стваралачким способностима дужан је да о томе обавијести и поднесе писмени извјештај стручној служби школе.

(2) У сарадњи са родитељима ученика код којег су уочене склоности и способности из става 1. овог члана, наставник и стручна служба школе ће упутити ученика на идентификацију талента стручном тиму школе из члана 9. овог закона.

Члан 7.

Родитељи, наставници и стручни сарадници, у циљу обезбјеђивања дјелотворније подршке креативним капацитетима младог талента:

- а) размјењују информације о могућностима, интересовањима и достигнућима младог талента,
- б) договарају ангажовање младог талента путем:
 - 1) секција,
 - 2) такмичења,
 - 3) јавних наступа,
 - 4) љетних школа,
 - 5) интернационалних кампова,
- б) пројеката у сарадњи са установама чија је дјелатност у области интересовања младих талената,
- в) одређују заједничке циљеве у функцији подстицања креативности младог талента, уз уважавање његових могућности и афинитета, и
- г) прате укупан развој и напредовање младог талента.

Члан 8.

(1) Наставнике, стручне сараднике и родитеље је неопходно педагошко-психолошки оспособљавати, како би могли успјешно да подстичу развој интересовања, таленат и креативност младог талента.

(2) Министар просвјете и културе (у даљем тексту: министар), на приједлог Републичког педагошког завода, доноси Правилник о педагошко-психолошком оспособљавању наставника и родитеља младог талента.

Члан 9.

(1) За идентификацију талента код ученика именује се стручни тим за идентификацију младог талента (у даљем тексту: стручни тим школе).

(2) Директор школе, на приједлог наставничког вијећа, доноси рјешење о именовану и броју чланова стручног тима.

(3) У стручни тим школе именују се наставници и стручни сарадници школе.

(4) У састав стручног тима школе именује се најмање један наставник из области за коју је ученик показао посебну склоност и способност из члана 6. става 1. овог закона.

(5) Стручни тим школе, прије идентификовања талента код ученика, врши праћење и тестирање ученика код којег је уочена склоност и способност из члана 6. става 1. овог закона.

(6) Стручни тим школе врши идентификовање талента у складу са правилником из члана 12. овог закона.

(7) Стручни тим школе доставља наставничком вијећу мишљење о идентификацији талента код ученика.

Члан 10.

Када професор код студента уочи посебне, натпросјечне, специјалне, практичне склоности са наглашеним креативним, стваралачким способностима, дужан је да о томе обавијести и поднесе писмени извјештај наставно-научном вијећу факултета који студент похађа.

Члан 11.

(1) Идентификацију талента код студента врши стручни тим за идентификацију младог талента (у даљем тексту: стручни тим факултета).

(2) Наставно-научно вијећа факултета именује стручни тим.

(3) У састав стручног тима факултета именује се најмање један професор из уже научне области за коју је студент показао посебну склоност и способност из члана 10. овог закона.

(4) Стручни тим факултета, прије идентификовања талента код студента, врши праћење и тестирање студента код којег је уочена склоност и способност из члана 10. овог закона.

(5) Стручни тим факултета врши идентификовање талента у складу са правилником из члана 12. овог закона.

(6) Стручни тим факултета доставља наставно-научном вијећу факултета мишљење о идентификацији талента код студента.

(7) Идентификовање талента код студената из става 1. овог члана може се вршити до навршене 26. године живота.

Члан 12.

Министар доноси Правилник о критеријумима и поступку за идентификовање, праћење и утврђивање младог талента.

Члан 13.

(1) Утврђивање, праћење и развој младог талента врши Центар за младе таленте (у даљем тексту: Центар), као јавна установа специјализована за утврђивање, праћење и развој младог талента.

(2) Центар је јавна установа и начин њене организације уредиће се у складу са Законом о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“, број 68/07),

(3) Органи Центра су управни одбор и директор.

(4) Управни одбор Центра (у даљем тексту: управни одбор) именује и разрјешава Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада) на приједлог Министарства просвјете и културе (у даљем тексту: Министарство) на период од четири године, након спроведеног поступка јавне конкуренције.

(5) Управни одбор има три члана.

(6) Запослени у Центру не могу бити чланови његовог управног одбора.

Члан 14.

Управни одбор:

а) доноси Статут Центра,

б) одлучује о пословању Центра,

в) разматра и усваја извјештај о пословању и годишњи обрачун Центра,

г) доноси програм рада и финансијски план Центра,

д) одлучује о коришћењу средстава у складу са законом и Статутом Центра и

ђ) врши и друге послове утврђене актом о оснивању и Статутом Центра.

Члан 15.

(1) Директор руководи радом Центра, представља и заступа Центар и одговоран је за законитост рада Центра.

(2) Директора Центра именује и разрјешава Влада на период од четири године, након спроведеног поступка јавне конкуренције.

(3) Услови за избор и разрјешење директора утврђују се Статутом Центра.

Члан 16.

Средства за рад Центра из става 1. овог члана обезбјеђују се из:

а) буџета Републике,

б) донацијама и

в) из других извора.

Члан 17.

(1) Центар је дужан достављати Министарству податке о младим талентима.

(2) Директор Центра доноси рјешење за сваког ученика или студента код којег утврди таленат.

(3) Обавеза Центра је да достави препоруку школи или високошколској установи за рад са младим талентом.

Члан 18.

Школа или високошколска установа, у складу са препорукама Центра, дужна је омогућити младом таленту:

а) изборне и факултативне програме према способностима и склоностима,

б) групни и индивидуални рад,

в) рад с ментором,

- г) ранији упис у умјетничке школе,
- д) контакте са стручњацима из подручја интереса,
- ђ) приступ изворима специфичног знања,
- е) програме о избору професије и каријере,
- ж) ваншколске програме и
- з) додатну наставу.

Члан 19.

Центар је дужан да организује индивидуални рад и обезбиједи ментора из одређене области за рад са младим талентом.

Члан 20.

(1) У циљу бржег напредовања у изграђивању креативних вјештина, ставова, вриједности и мотивације, школовање младог талента у школи врши се на основу програма рада са младим талентом.

(2) Програмом рада са младим талентом омогућава се:

- а) рано испољавање способности и талента,
- б) формирање умијећа и навика у континуираној дјелатности,
- в) склоности и интересовање за младог талента,
- г) оригиналност и непоновљивост,
- д) стваралачки чин,
- ђ) стварање друштвено вриједних продуката,
- е) остваривање различитих склоности и способности,
- ж) обезбјеђивање разноврсних креативних испољавања у заједничком пројекту и
- з) саопштавање и социјалну комуникацију.

(3) Министар, на приједлог Центра, доноси програм рада са младим талентом.

Члан 21.

(1) Младом таленту на високошколској установи потребно је омогућити учешће у научноистраживачким радовима, односно у умјетничким пројектима из научне или умјетничке области, за којег је рјешењем Центра утврђен таленат, у циљу бржег напредовања у изграђивању креативних вјештина, ставова, вриједности и мотивације.

(2) Образовање младог талента на високошколској установи врши се на основу програма рада са младим талентом – студентом, који, на приједлог Центра, доноси сенат високошколске установе.

III СТИПЕНДИРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ МЛАДИХ ТАЛЕНАТА

Члан 22.

(1) Млади таленат остварује право на стипендију.

(2) Стипендија се додјељује путем јавног конкурса на основу критеријума из чл. 25. и 26. овог закона, као и ближе прецизираних критеријума утврђених правилником из члана 27. овог закона.

Члан 23.

(1) Министар доноси рјешење о именовану комисије за додјелу стипендије младом таленту.

(2) Задатак комисије је да, на основу критеријума утврђених овим законом и правилником о критеријумима и начину финансирања и стипендирања младог талента из чл. 25. и 26. овог закона, утврди тачан број пристиглих пријава, размотри пријаве и предложи ранг-листу младих талената, као и висину стипендије која им се додјељује.

(3) Комисија из става 1. овог члана има предсједника и шест чланова.

(4) Начин рада комисије из става 1. овог члана уредиће се правилником који доноси министар.

Члан 24.

Право на стипендију може остварити млади таленат:

а) чија талентованост је утврђена рјешењем директора Центра из члана 17. овог закона,

б) који је држављанин Републике и Босне и Херцеговине,

в) који има пребивалиште на подручју Републике.

Члан 25.

Критеријуми за додјелу стипендија младом таленту – ученику су:

а) учествовање и успјех на такмичењима, смотрема и изложбама иновација,

б) освојене награде,

в) завршавање основног или средњошколског образовања у времену краћем од прописаног и

д) општи успјех из свих предмета за сваку од претходне двије године образовања.

Члан 26.

(1) Критеријуми за додјелу стипендија младом таленту – студенту су:

а) објављени стручни радови,

б) истраживачки радови,

в) излагања на научним скуповима,

г) учествовање и успјех на такмичењима и изложбама иновација,

д) освојене награде и

ђ) редовност студирања.

(2) У случају неиспуњавања услова из става 1. тачка ђ) овог закона, студент је дужан доставити доказ о оправданости обнављања године студија.

Члан 27.

Министар, Правилником о критеријумима и начину финансирања и стипендирања младог талента, прецизније утврђује критеријуме из чл. 25. и 26. овог закона.

Члан 28.

Средства за школовање и додјелу стипендија младом таленту обезбјеђују се из буџета Републике.

IV КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 29.

- (1) Надзор над провођењем овог закона врши Министарство.
- (2) Инспекцијски надзор над примјеном одредаба овог закона врши Републичка управа за инспекцијске послове путем просвјетних инспектора.
- (3) Надлежни инспектор у вршењу инспекцијског надзора из става 2. овог члана има општа овлашћења прописана посебним законом.

Члан 30.

- (1) Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ казниће се за прекршај школа или високошколска установа, ако младом таленту не омогући услове прописане чланом 18. овог закона.
- (2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице новчаном казном од 300 КМ до 900 КМ.

Члан 31.

- (1) Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ казниће се за прекршај Центар ако не организује индивидуални рад и не обезбиједи рад са ментором за ученика или студента код којег је утврђен таленат за поједино подручје (члан 19).
- (2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице новчаном казном од 300 КМ до 900 КМ.

V ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 32.

Министар ће, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, донијети правилнике:

- а) о педагошко-психолошком оспособљавању наставника и родитеља младог талента (члан 8),
- б) о критеријумима и поступку за идентификовање, праћење и утврђивање младог талента (члан 12),
- в) о начину рада комисије за додјелу стипендије младом таленту (члан 23) и
- г) о критеријумима и начину финансирања и стипендирања младог талента (члан 27).

Члан 33.

Министар ће, у року од 30 дана од дана доношења рјешења којим је утврђен таленат код ученика, на приједлог Центра, донијети програм рада са младим талентом (члан 20).

Члан 34.

Сенат ће, у року од 30 дана од дана доношења рјешења којим је утврђен таленат код студента, на приједлог Центра, донијети програм рада са младим талентом (члан 21).

Члан 35.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: 01- 974 /10
Датум: 08. јул 2010. године

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Мр Игор Радојичић